

Onderwerp Een terugblik op twee jaar Programma VAS

Steller Geanne Schouten

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 6288

Bijlage(n) 1

Ons kenmerk 6801856

Datum 21-02-2018

Uw brief van -

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Middels deze brief bieden wij u het document ‘Integreren? In Groningen doen we het samen!’ aan. Hiermee willen we met u terugblikken op twee jaar programma Vluchtelingen, Asielzoekers en Statushouders (VAS). Het programma dat eind 2015 is gestart vanwege de grote stroom vluchtelingen die sinds 2015 naar Europa, en daarmee ook naar Nederland is gekomen.

In juni 2016 schreven wij het actieplan “ De Groningse opgave vluchtelingen: huisvesting, integratie en participatie 2016-2017”. U bent daarna twee keer geïnformeerd over de voortgang van het actieplan (d.d. 02-01-2017, kenmerk 60715573 en d.d. 15 juli 2017, kenmerk 6453595). Na de eerste fase, die vooral gericht was op huisvesting, hebben we met het actieplan ook de aandacht gericht op de integratie en participatie van deze doelgroep die inmiddels in onze gemeente was komen wonen. En voor de groep die vanaf 2016 in de gemeente zou komen wonen.

Actieplan 2016-2017

In het actieplan constateerden we dat we de vergunninghouder niet goed in beeld hadden en dat het nog ontbrak aan een integrale aanpak tussen alle betrokken partijen. In 2016 bevestigden verschillende onderzoeken, waaronder het rapport ‘Signalering nieuwe wegen naar een meer succesvolle arbeidsmarktintegratie van vluchtelingen’ van de Sociaal Economische Raad dit beeld. Gemeenten hebben hier in de afgelopen twee jaar op geanticipeerd door initiatieven te ontwikkelen, meer regie te pakken, de vergunninghouder beter in beeld te krijgen en zo vroeg mogelijk te starten met de integratie. Zo ook de gemeente Groningen. In het actieplan hebben we onze opdracht voor 2016 en 2017 inzichtelijk gemaakt en beschreven op welke wijze wij hier in

Groningen gecoördineerd vorm aan willen geven. Op verschillende thema's hebben we ambities geformuleerd.

Omdat het programma VAS, en het actieplan, in eerste instantie voor twee jaar is ingezet, is dit een goed moment om terug te blikken. In de bijgevoegde terugblik vindt u een greep uit de vele initiatieven die zijn ingezet en ontwikkeld vanuit het actieplan 2016-2017. Deze vatten we hieronder kort samen.

Huisvesting

Waar onze focus in eerste instantie op de (nood)opvang van vluchtelingen lag, is deze al snel verschoven naar de huisvesting van vergunninghouders. In 2016 en 2017 hebben we ca. 900 vergunninghouders gehuisvest, waarmee we ruim hebben voldaan aan de taakstelling. Wij blijven ons vooralsnog concentreren op een goede spreiding van vergunninghouders in relatie tot de totale huisvestingsopgave en het vinden van passende woonruimte.

Maatschappelijke begeleiding

Humanitas verzorgt voor de gemeente Groningen de maatschappelijke begeleiding van vergunninghouders. Met behulp van een grote groep vrijwilligers zijn we er met elkaar in geslaagd om de nieuwkomers praktische hulp en begeleiding bij een actieve deelname aan de Groningse samenleving te bieden. Daarnaast heeft Humanitas het participatieverklaringstraject voor Groningen ontwikkeld. Deze is per 1 oktober 2017 onderdeel van de Wet Inburgering en voor iedere vergunninghouder verplicht. We hebben grote waardering voor de manier waarop er wordt gewerkt met en door vrijwilligers. Daarbij realiseren we ons dat beschikbaarheid van voldoende vrijwilligers een voortdurend punt van aandacht is.

Trajectbegeleiding

Om (weer) meer zicht te krijgen op de vergunninghouder en hem beter te kunnen begeleiden naar participatie zijn we binnen de gemeente, in de vorm van een pilot, gestart met een nieuw werkproces. Nieuwkomers maken zo snel mogelijk een assessment, waarmee hun mogelijkheden en wensen op gebied van werk en participatie in beeld worden gebracht. De uitkomsten worden gebruikt om in gesprek te gaan en om vervolgens gezamenlijk een zo passend mogelijk trajectplan op te stellen. In eerste instantie is er gestart met een pilot van 50 vergunninghouders. Omdat de eerste resultaten positief waren zijn we verder gegaan en in totaal zijn er in 2017 ca. 80 trajecten gestart. Dit nieuwe werkproces betreft een veranderopgave met zowel interne als externe partijen. De resultaten uit de pilot hebben er toe geleid dat we nu bezig zijn met het inrichten van een structureel werkproces. De groep die in 2016 en 2017 is ingestroomd, voor zover niet in de pilot opgenomen, wordt in 2018 gescreend om de actuele situatie in beeld te brengen. Daar waar nog geen sprake is van dienstverlening wordt deze alsnog aangeboden.

Parallele trajecten

Gezamenlijk met het Alfa-college, Noorderpoort en de Hanzehogeschool werken we aan het uitrollen van parallelle trajecten. In maart 2017 zijn basisafspraken gemaakt en dit hebben we vastgelegd in het convenant 'Inburgeren? In Groningen doen we het samen!'. We vinden het belangrijk dat vergunninghouders, naast hun inburgering, deelnemen aan de Groningse samenleving om duurzame integratie te bevorderen. Waarbij (taal)stages, opleidingen, werkervaringsplekken of (vrijwilligers)werk ingezet kunnen worden. Er is een aantal trajecten in voorbereiding, dan wel gestart.

Reflectie

We hebben belangrijke stappen gezet om een beter beeld te krijgen van bijvoorbeeld de werkervaring en het opleidingsniveau van de vergunninghouders. Net als in andere gemeenten is dat beeld nog niet compleet. We werken ons nieuwe werkproces nader uit om de groep inzichtelijk te maken. Dit doen we in de vorm van een dashboard en de eerste stappen zijn hierin gezet. De groep vergunninghouders is divers en voor iedereen is maatwerk nodig. Gelijktijdig is het bieden van maatwerk, voornamelijk door de verschillende bekostigingsstromen, ingewikkeld. Daarom richten we ook groepsgewijs een aantal onderwijstrajecten in. We zien hoogopgeleide vergunninghouders maar ook mensen zonder of met weinig opleiding. Voor een deel van deze laatste groep hebben we het project 'Analfabeten naar zelfredzaamheid en participatie' opgezet. We merken dat er extra aandacht nodig is voor de Eritreeërs in Groningen. Daarom is WIJ Groningen bezig met de 'aanpak Eritreeërs', in nauwe samenwerking met de groep zelf.

De parallelle trajecten zijn nog in de testfase. Het is niet altijd makkelijk om trajecten naast de inburgering in te zetten. We proberen in deze trajecten zoveel mogelijk samen op te gaan en te zorgen voor financiële ontschotting, wet- en regelgeving maakt dit ingewikkeld. Het doel van de trajecten is om gezamenlijk te onderzoeken hoe wij in het verlengde van rijksbeleid op een flexibele wijze een bijdrage kunnen leveren aan het parallel uitvoeren van de inburgering.

Regeerakkoord

Ofschoon de druk van de verhoogde instroom afgenomen is, heeft de gemeente nog steeds te maken met een grote groep vergunninghouders die werken aan hun integratie en participatie. Bovendien moeten we ons realiseren dat we in 2018 naar verwachting een kleine 400 vergunninghouders in onze gemeente zullen huisvesten (met name nareizigers). Om dit met succes te laten verlopen blijft de komende jaren een inspanning nodig van meerdere (interne en externe) partijen. Gemeenten hebben in het afgelopen jaar deze signalen gedeeld met het Rijk, wat wij terug zien in het op 10 oktober jl. gepresenteerde regeerakkoord. Het regeerakkoord richt zich onder andere op meer regie voor gemeenten, extra aandacht voor taal en een grotere begeleidingsrol richting werk. Het regeerakkoord geeft richting aan een nieuwe in de komende jaren nader te ontwikkelen koers, die nadrukkelijk

invloed zal hebben op het lokale beleid. Daarmee sluit het regeerakkoord aan op de reeds ingezette activiteiten zoals gestart vanuit het Actieplan 2016-2017.

Eveneens op basis van het regeerakkoord werkt het ministerie van Justitie en Veiligheid aan de ontwikkeling van acht Landelijke Voorzieningen voor Vreemdelingen (LVV). Deze LVV's moeten de bestaande bed bad broodvoorzieningen overbodig maken. De gemeente Groningen is nauw betrokken bij de ontwikkeling van deze LVV's. Zo heeft staatssecretaris Harbers op 7 februari jl. een bezoek gebracht aan Groningen om zich nader te laten informeren over de situatie hier. Tijdens dit bezoek heeft hij aangegeven in het voorjaar te laten weten met welke pilotgemeenten hij van start gaat. Hierover wordt u in de komende weken uiteraard separaat geïnformeerd.

Vervolg

Op basis van bovenstaande ontwikkelingen is ervoor gekozen de programmastructuur nog een jaar te handhaven. Dit overgangsjaar 2018 wordt gebruikt om de reeds gestarte activiteiten en projecten te beleggen en te borgen in de organisatie. We doen dit onder andere door het inrichten van een coördinatiepunt; een plek waar alle interne- en externe kennis en expertise over dit onderwerp samenkomt. Iedereen die in 2018 instroomt krijgt een traject op maat aangeboden. Daarnaast worden voorbereidingen getroffen op de recent geformuleerde kabinetsplannen. De afgelopen tijd is er al richting Den Haag gelobbyd en dit zullen wij blijven doen, onder andere via de G32. De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft in december 2017 toegezegd voor de zomer van 2018 met een plan rondom inburgering en integratie te komen. In het verlengde hiervan wordt ook de regionale samenwerking (regietafel) geëvalueerd en wordt daaraan een passend vervolg gegeven.

Wij vertrouwen erop u middels het aangeboden document een inzicht te kunnen geven in de vele ontwikkelingen rondom de opvang en integratie van de afgelopen twee jaar.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Peter den Oudsten', written over a horizontal line.

de burgemeester,
Peter den Oudsten

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Peter Teesink', written over a horizontal line.

de secretaris,
Peter Teesink

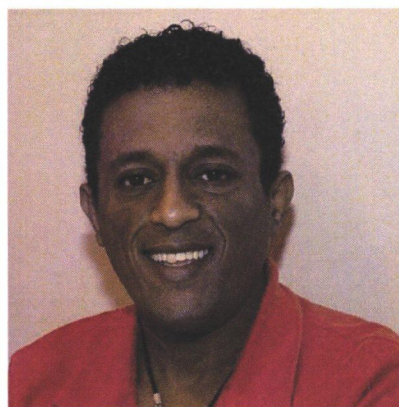
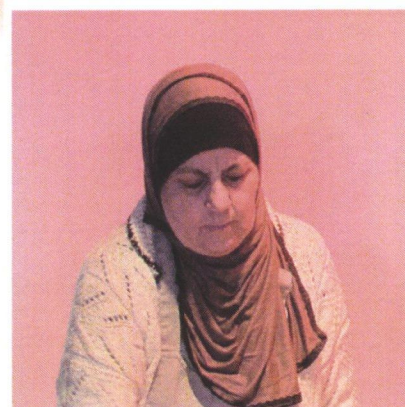
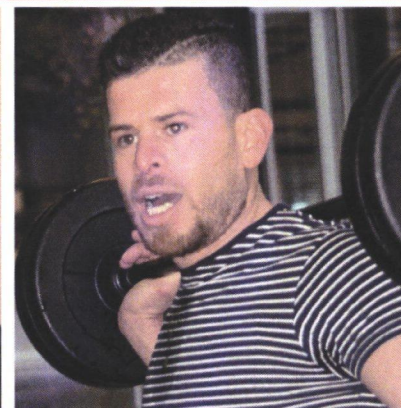
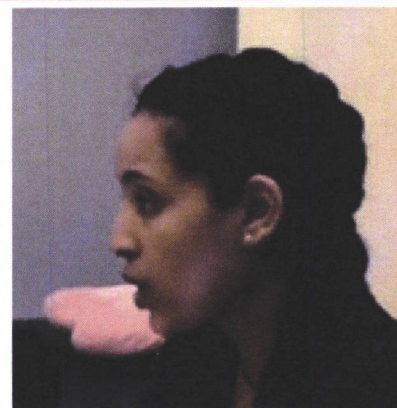
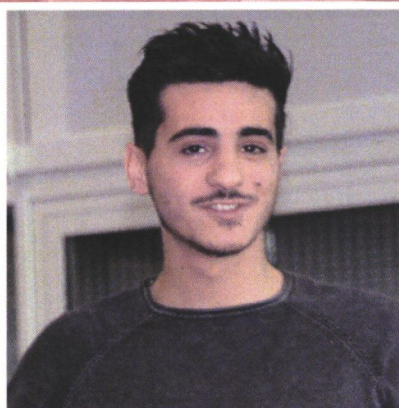
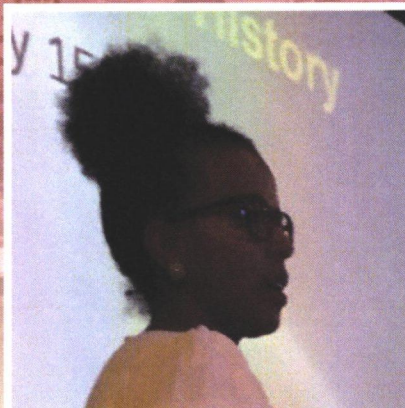

BLIJDE

INTEGREEREN?

In Groningen doen we het samen!

Een terugblik op twee jaar Programma VAS (2016-2017)

Inhoudsopgave

Inleiding	pag. 2
Wethouder Gijsbersten over de integratie in Groningen	pag. 3
Vergunninghouders 2016-2017	pag. 4
Routekaart integratie vergunninghouders	pag. 5
Huisvesting	pag. 6
Maatschappelijke begeleiding	pag. 7
Kennen we de vergunninghouder wel?	pag. 9
Wethouder Ton Schroor over inburgering en parallelle trajecten	pag. 12
Parallelle trajecten	pag. 14
Hoe nu verder?	pag. 16

Inleiding

Voor u ligt een terugblik op twee jaar Vluchtelingen, Asielzoekers en Statushouders (VAS*), het programma dat eind 2015 werd opgericht. VAS is het antwoord op de hoge instroom van vluchtelingen waarmee Groningen – net als de rest van Nederland – in 2015 geconfronteerd werd. Een eerste noodopvang werd geregeld aan de Van Swietenlaan. Nederland is een ingewikkeld land. De vluchteling krijgt te maken met een complex stelsel aan regels en veel verschillende instanties en organisaties. Tegelijkertijd zorgt de hoge instroom van vluchtelingen voor positieve energie in de stad: Groningers willen hulp bieden als vrijwilliger en sluiten zich aan bij bijvoorbeeld het comité Groningen Verwelkomt.

Met VAS wil de gemeente structuur aanbrengen en de samenwerking tussen organisaties en burgerinitiatieven bevorderen. Het programma richt zich vooral op de stad Groningen, maar ondersteunt ook gemeenten in de provincie met opvang, huisvesting en integratievraagstukken.

In 2016 werd het Actieplan De Groningse Opgave Vluchtelingen geschreven. Dit actieplan richt zich op huisvesting, taalverwerving, opleiding, werk en gezondheid. Voor deze gebundelde aanpak ontwikkelen wij een coördinatiepunt. Dit moet leiden tot een snellere en intensievere integratie. Een terugblik dus op de jaren 2016 en 2017. Wat is er de afgelopen twee jaar bereikt en waar staan we nu? En we kijken kort vooruit op de opgave voor 2018 en verder.

Programma VAS: boven v.l.n.r. Geert de Jong, Marian Boelema, Geanne Schouten, Sander Akkerman. Onder v.l.n.r. Astrid Hendriks, Janneke Messchendorp, Bettie Fischer. Niet op de foto: Anneke Miedema en Paul Wiggers.

* Vluchtelingen

Volgens het VN Vluchtelingenverdrag is een vluchteling iemand die in zijn thuisland gegronde angst heeft voor vervolging. Dat kan op grond van ras, godsdienst, nationaliteit, politieke voorkeur of seksuele geaardheid. Ook levensbedreigende situaties, zoals oorlog, is een reden om te vluchten naar veiliger oorden.

Asielzoekers

Als vluchtelingen bescherming zoeken in een ander land doen zij een beroep op het Vluchtelingenverdrag en vragen asiel aan. Zolang zij niet erkend zijn als vluchtelingen, worden zij asielzoekers genoemd.

Statushouders

Een statushouder is een voormalig asielzoeker die erkend is als vluchteling. Hij mag met een tijdelijke verblijfsvergunning in Nederland verblijven. Een statushouder wordt ook wel vergunninghouder genoemd. Na vijf jaar maakt een statushouder kans op een definitieve verblijfsvergunning. Hij is dan statushouder af.

Mattias Gijsbertsen

Wethouder Sociale Zaken, Jeugdzorg, Integratie & Emancipatie, Duurzaamheid, Groenparticipatie & Ecologie, Volksgezondheid en Dierenwelzijn

"Laten we er geen doekjes om winden. De gemeentelijke overheid vervult een sleutelrol bij de integratie en participatie van vergunninghouders. Dat onderschrijven meerdere rapporten van WRR, de SER en de Rekenkamercommissie. Groningen heeft dit vroeg onderkend met het Actieplan De Groningse Opgave Vluchtelingen, dat in 2016 verscheen. We stelden daarin een gebundelde aanpak voor op het gebied van huisvesting, taalverwerving, opleiding, werk en gezondheid.

Inmiddels ligt de stad met de huisvesting van vergunninghouders goed op koers. Nu moeten we ervoor zorgen dat de vergunninghouders volwaardig mee gaan doen aan de Groningse samenleving. De maatschappelijke begeleiding is wat dat betreft essentieel. Humanitas heeft daarin een sleutelrol als het gaat om praktische hulp én ondersteuning bij de participatieverklaring, verplicht onderdeel van het inburgeringstraject.

Een ander zorgpunt blijft de gezondheid van de vergunninghouders, zowel fysiek als mentaal. We zien dat bijvoorbeeld de groep Eritreeërs extra aandacht en ondersteuning nodig heeft. Daar zie ik een belangrijke rol voor de WIJ teams.

Anno 2018 heeft het Actieplan De Groningse Opgave weinig aan actualiteit ingeboet. We moeten blijven inzetten op de gebundelde aanpak. Dat maakt een goede samenwerking tussen de verschillende onderdelen van de gemeentelijke organisatie, onderwijsinstellingen en vrijwilligersorganisaties van het grootste belang. Bovendien moeten wij blijven luisteren naar wat de inburgeraars zelf ervaren. Zij zijn immers de deskundigen bij uitstek. Daarom zijn wij onder andere in gesprek met de Adviesgroep Inburgeraars

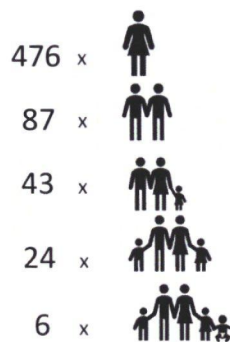
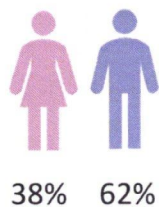
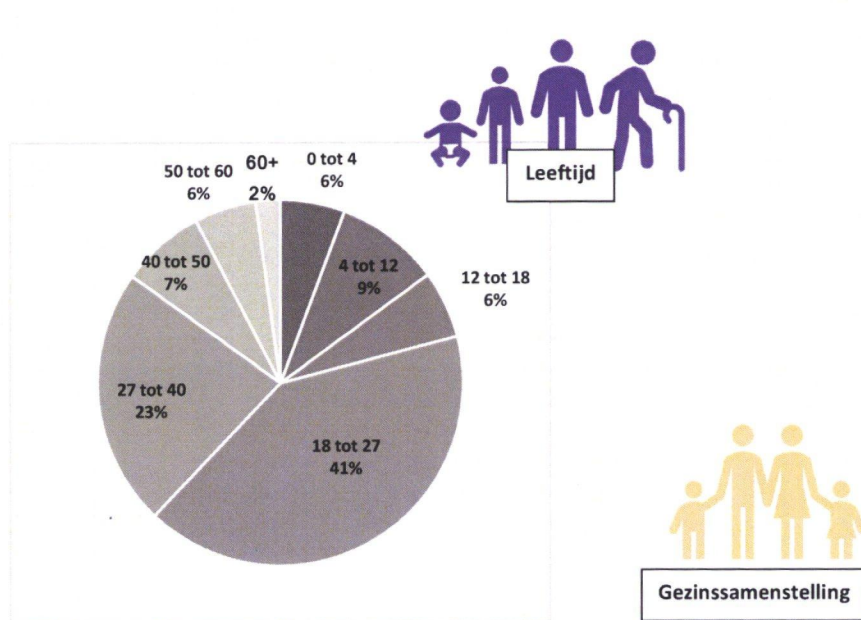

Adviesgroep Inburgeraars Alfa-college maakt kennis met wethouder Gijsbertsen

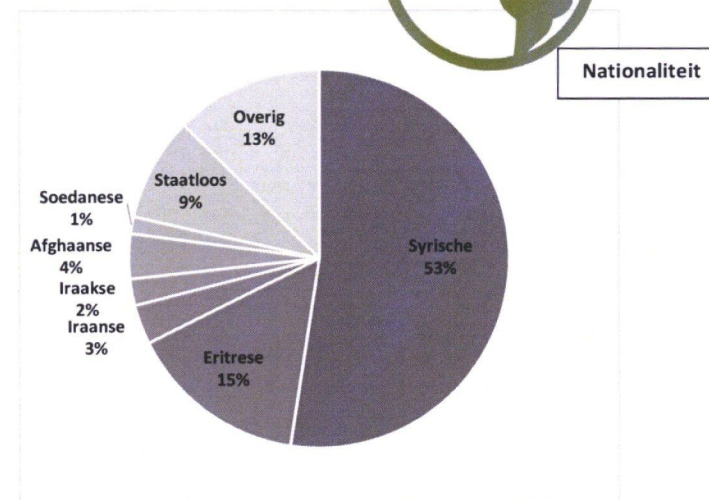
Vergunninghouders 2016/2017

Gemeente Groningen

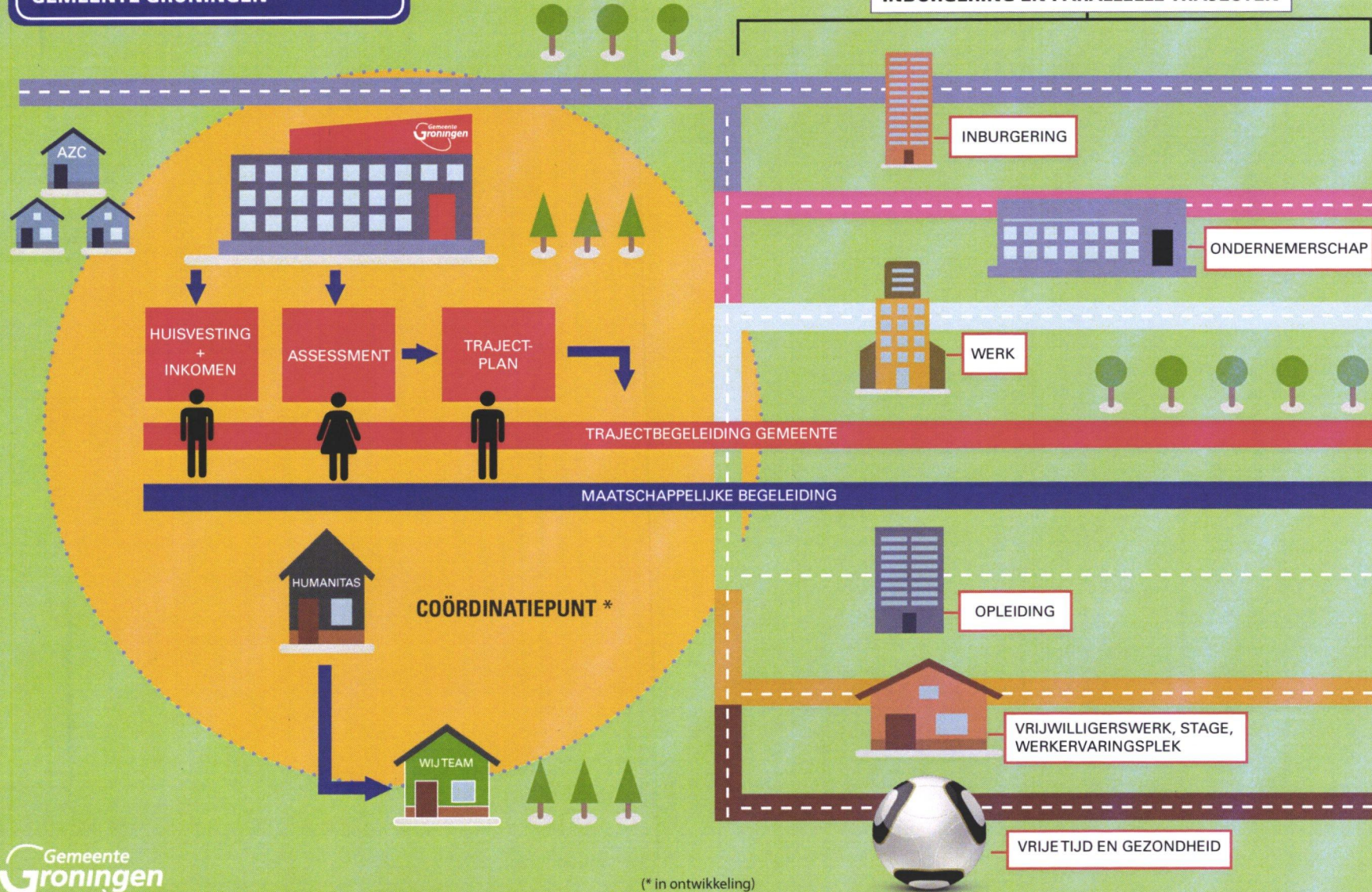
Aantal vergunninghouders 2016	531
Aantal vergunninghouders 2017	374
Taakstelling eerste helft 2018	152 *

* waarvan in 2017 al 80 zijn gehuisvest.

INTEGRATIE VERGUNNINGHOUDERS GEMEENTE GRONINGEN

(* in ontwikkeling)

Huisvesting

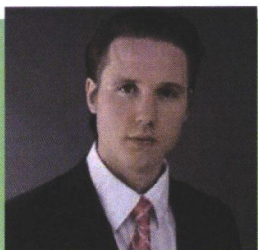

De hoge instroom van asielzoekers in 2015-2016 had effect op het aantal vergunninghouders dat een huis nodig had. De stad Groningen had – net als andere gemeenten – een huisvestingstaakstelling. Samen met woningcorporaties en Humanitas heeft de gemeente een aantal maatregelen ingezet: versnelling van de huisvesting, spreiding over de wijken en meer aandacht voor woonbegeleiding.

Na bijna twee jaar zijn er circa 900 vergunninghouders gehuisvest. Dat betekent dat de stad ruim voldoet aan de taakstelling die door het Rijk is bepaald.

Meer dan voorheen wordt met vergunninghouders gesproken over welk type woning het beste bij hen past en wordt er meer gestuurd op wijken en woningen die voor de vergunninghouder kansrijk zijn. Zo verbeteren we de doorstroming en spreiding over de wijken.

Woonbegeleiding is van het grootste belang voor een succesvolle integratie. Het komende jaar gaan de corporaties, Humanitas, de WIJ-teams en de gemeente knelpunten inventariseren en kijken waar extra ondersteuning en middelen noodzakelijk zijn.

Bas Krajenbrink –
Manager Wonen de Huismeesters

"Het afgelopen jaar hebben we als corporaties gezamenlijk gewerkt aan het huisvesten van de hoge instroom aan vergunninghouders. Door snelle acties en vruchtbare samenwerking hebben we onze achterstand in één jaar weggewerkt en lopen we nu voor op de huisvestingsopgave. Het komende jaar willen we samen blijven werken aan goede inburgering en woonbegeleiding van deze groep mensen!"

Regietafels

Naast de landelijke regietafel richtten in opdracht van de Rijksoverheid, de provincies bestuurlijke- en ambtelijke tafels in. Zo konden zij adequaat reageren op de hoge instroom 2015 en 2016. De tafels hebben vooral als doel om interne afstemming en samenwerking te bevorderen en te stroomlijnen met betrekking tot de crisisopvang. In Groningen heeft programma VAS hierin ondersteuning geboden. Daarbij is aansluiting gezocht bij de landelijke initiatieven vanuit: G32, VNG, ministeries, alsook OTAV en Divosa.

De bestuurlijke regietafel, onder voorzitterschap van burgemeester van de stad Groningen kent een aantal vaste gesprekspartners: COA, de Veiligheidsregio, de politie,

de provincie en de burgemeester van de gemeente Westerwolde, met de opvangvoorziening Ter Apel. De afgelopen jaren zijn vooral onderwerpen als noodopvang, de komst van AZC's in stad en provincie en openbare orde en veiligheid besproken. De besproken onderwerpen worden vooraf geïnventariseerd en voorbereid door de ambtelijke regietafel. De laatste tijd verschuift de aandacht van huisvesting naar integratie en maatschappelijke participatie. Waarbij met name taalverwerving, gezondheid en werktoeleiding bepalende thema's zijn. Deze onderdelen zien we ook terug in het regeerakkoord 2017.

Gedeputeerde Eikenaar en wethouder Van der Schaaf van de stad Groningen richten zich in de zomer 2016 op de versnellingsopgave in de huisvesting

Maatschappelijke begeleiding

De gemeente Groningen zorgt ervoor dat de vergunninghouder maatschappelijke begeleiding krijgt. In Groningen is de uitvoering van deze begeleiding in handen van Humanitas en daarbij zijn 350 vrijwilligers betrokken.

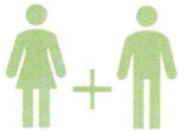
humanitas

Humanitas verzorgt de begeleiding in de stad op vier onderdelen:

- Praktische hulp bijvoorbeeld bij het zoeken van een woning en het regelen van een zorgverzekering;
- Hulp bij de keuze voor een inburgeringscursus;
- Begeleiding gericht op integratie en actieve deelname aan de Groningse samenleving. De eerste drie maanden is de maatschappelijke begeleiding intensief, daarna wordt gedurende drie jaar periodiek contact gehouden;
- Participatieverklaring.

Maatschappelijke begeleiding + Participatieverklaringstraject

2016/2017

763 volwassenen* werden gekoppeld aan een startcoach

385 personen ondertekenden, sinds september 2016, de participatieverklaring

*kinderen worden meegenomen in maatschappelijke begeleiding van hun ouders

PARTICIPATIEVERKLARING

Vergunninghouders moeten kennismaken met de kernwaarden van de Nederlandse samenleving: vrijheid van godsdienst, gelijkheid van mannen en vrouwen, spelregels van de rechtstaat en de democratie.

In de gemeente Groningen worden deze kernwaarden behandeld in drie workshops. Deelname aan deze workshops is sinds oktober 2017 een verplicht onderdeel van de inburgering. Statushouders die niet deelnemen aan de workshops en de participatieverklaring niet ondertekenen, kunnen het inburgeringsexamen niet halen. En dat kan gevolgen hebben voor de verblijfsvergunning.

Gemeentesecretaris Peter Teesink reikt namens het college van B&W de participatieverklaring uit in de hal van het stadhuis- december 2017

In gesprek met Liesbeth Hanrath, projectcoördinator Humanitas

"We hebben een gigantische opgave geklaard! Eerst grote aantallen mensen onder dak brengen. Daar verdienen de gemeente en de corporaties echt complimenten voor. Ook moesten we inkomen regelen en ook dat kregen we piepend en krakend voor elkaar.

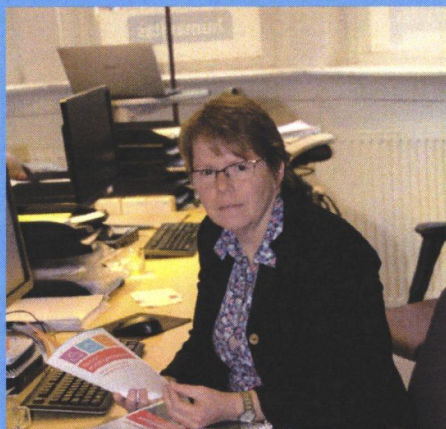
En daarna de introductie in Groningen. Het mooie van het programma VAS is de werkbare structuur met gemeente, Nidos en Humanitas.

Dat maakte het een stuk makkelijker.

Onze grootste uitdaging voor de komende jaren is gezondheid en welzijn. Veel statushouders zijn nu gesetteld en gaan naar school. Maar zij zijn totaal niet gewend aan hoe wij in Nederland naar gezondheid kijken. Syriërs bijvoorbeeld gaan rechtstreeks naar een specialist, zoiets als een huisarts kennen zij niet.

En zijn er psychische problemen dan verwachten zij medicijnen, terwijl wij dan over therapie beginnen. Wij zijn veel meer gericht op preventie. Wij moeten samen met de GGD en WIJ teams proberen begrip te kweken en zorgen dat de vergunninghouders vertrouwd raken met onze gezondheidszorg."

"Daarnaast: vergunninghouders willen graag werken. Daarom werken we samen met de gemeente aan een intensievere trajectbegeleiding"

Begeleiding van Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen

In Groningen is plek voor 25 Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen (AMV's), die worden opgevangen in kleine wooneenheden. Nidos heeft landelijk de voogdij over deze jongeren. Voor de gemeente Groningen is dit, sinds 2016, een nieuwe groep. De dagelijkse begeleiding heeft Nidos ingekocht bij Viyuna en Jade Zorggroep.

Wanneer deze jongeren 18 jaar worden, vallen zij onder verantwoordelijkheid van de gemeente en verzorgt Humanitas ook voor hen de maatschappelijke begeleiding. De gemeente Groningen, Nidos en Humanitas hebben de afgelopen periode afspraken vastgelegd in een document over de acties die uit deze nieuwe taak voortkomen, met specifieke aandacht voor de overgang van 18- naar 18+. Dit om de overgang voor de jongere en alle betrokkenen zo soepel mogelijk te laten verlopen.

NIDOS
jeugdbescherming voor vluchtelingen

Kennen we de vergunninghouder wel?

TRAJECTBEGELEIDING

In 2013 wordt de nieuwe Wet Inburgering ingevoerd. Deze wet heeft onder meer tot gevolg dat de vergunninghouder zelf verantwoordelijkheid wordt voor zijn inburgering. Dit betekent dat de gemeente hem nauwelijks meer in beeld heeft en ervaart dat als onwenselijk. De gemeente wil (weer) meer zicht krijgen op en in gesprek komen met de vergunninghouder: wij nemen zo snel mogelijk een assessment af. Zo worden werk- en opleidingsverleden in beeld gebracht, als ook het taalniveau en de competenties van de vergunninghouder. We zijn gestart met een pilot: van het voorjaar 2017 tot januari 2018 zijn 80 trajecten gestart.

Na het assessment en het bijbehorende gesprek schrijven we een trajectplan. In dit plan spreken we met de vergunninghouder doelen af op het gebied van scholing, (vrijwilligers)werk en participatie. Vergunninghouders die jonger zijn dan 27 jaar krijgen een jongerencoach, vergunninghouders ouder dan 27 jaar een re-integratiecoach. Zij ondersteunen de vergunninghouders bij de uitvoering van de activiteiten uit het trajectplan en houden regelmatig contact. Daarnaast zoeken de coaches verbinding met andere partijen die een rol hebben in het integratie-traject, zoals onderwijsinstellingen, Humanitas en de WIJ-teams. Door deze intensievere samenwerking met diverse interne en externe partners is de eerste stap naar een coördinatiepunt gezet.

We kijken altijd naar de mogelijkheden voor betaald werk en ondernemerschap. Werken is essentieel voor een duurzame integratie. De gemeente bemiddelt mensen met een uitkering naar werk. Zo ook vergunninghouders, die daarvoor vaak extra ondersteuning nodig hebben. Wij inventariseren hoe wij samen met de werkgevers trajecten voor deze extra ondersteuning kunnen opzetten. In samenwerking met Noorderpoort en Alfa-college worden vaardigheden voor het ondernemerschap verder ontwikkeld en benut.

Team Trajectbegeleiding

v.l.n.r.:
Erika Bruinius, Linda Boonstra, Nilini Drenth, Geanne Schouten, Jos Korhorn, Astrid Hendriks, Annelies Veneboer (niet op de foto: Floor Funke)

Re-integratiecoach Annelies Veneboer en jongerencoach Nilini Drenth zijn enthousiast:

“We merken dat de vergunninghouder het assessment als positieve aandacht ervaart van een officiële instantie. Ook biedt het assessment objectieve informatie, bijvoorbeeld over het taalniveau. Bovendien passen we maatwerk toe. Bij bijvoorbeeld een analfabete metselaar van 50+ kijken we of hij zijn vak kan uitoefenen en zo de taal kan leren in plaats van hem eerst lezen en schrijven te leren.

“Mogelijkheden voor verbeteringen zien we ook. Zo moeten we meer aan verwachtingsmanagement gaan doen. We proberen opleiding, werkervaring en werk te matchen. Het doel is dat een vergunninghouder een eigen inkomen verdient en dat kan ook betekenen dat hij niet meteen in zijn gedroomde baan aan het werk kan.

En we kunnen eerder beginnen. Zodra bekend is dat een vergunninghouder in de gemeente Groningen gaat wonen, kunnen we al gaan voorlichten over het assessment en de vergunninghouder alvast laten nadenken over het opstellen van een CV, over branches en functies waarin hij geïnteresseerd is”.

Pilot trajectbegeleiding; Eerste resultaten assessments

80

Deelnemers

Gemiddelde leeftijd:

32

68%

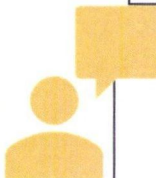
Geboren
in Syrië

- De grootste groep deelnemers heeft in land van herkomst in de administratieve branche gewerkt
- In Nederland wil men liever in de zorg- en welzijnssector aan de slag, de grootste groep kiest voor een baan in de gezondheidszorg
- 10% van de deelnemers weet nog niet wat hij/zij wil doen

- 42% van de deelnemers heeft, als hoogst genoten opleiding, (enkele jaren) voortgezet onderwijs gevolgd
- 46% van de deelnemers heeft een opleiding vergelijkbaar met MBO of hoger gevolgd
- 12% overig; geen opleiding of basisonderwijs

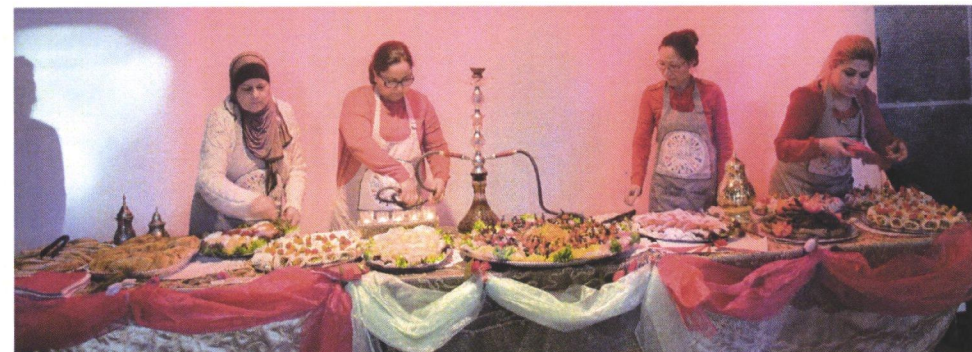
- 20-25% van de deelnemers beheerst de Nederlandse taal, op moment van afname, op A1 niveau (eenvoudig taalgebruik) of hoger

Scène uit de theatervoorstelling 'Burgeren' uitgevoerd door inburgeringscursisten en MBO-studenten van het Alfa-college. Deze voorstelling is een mooi voorbeeld van elkaars wereld leren kennen en het sneller leren van de Nederlandse taal – januari 2018

Journalist en arabist Esmeralda van Boon en Moaz Mohammed wisselen cultuurverschillen uit tijdens de bijeenkomst 'Welkom in de Arabische Wereld'.

Stichting Vrouwkracht verzorgde de catering tijdens een bijeenkomst.

Samrawit Teclai Adhanom vertelt over de geschiedenis en gebruiken van Eritrea – 23 mei 2017

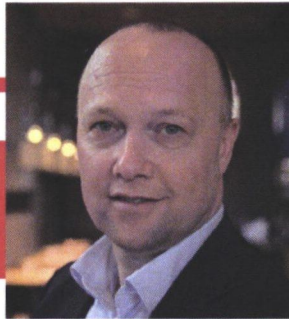
Om nader kennis te maken met de wereld van de vergunninghouders organiseerde VAS in 2017 o.a. twee bijeenkomsten in de Puddingfabriek: 'Welkom in de Arabische Wereld' en 'Groningen Leert Eritrea Kennen'. Deze kennismakingsbijeenkomsten voorzagen duidelijk in een behoefte: er waren meer aanmeldingen dan beschikbare plaatsen.

Inburgering + parallelle trajecten

Ton Schroor

Wethouder Onderwijs, Zorg, Financiën,
Publieke Dienstverlening en ICT

“In maart 2017 hebben de gemeente Groningen, het Alfa-college, Noorderpoort en de Hanzehogeschool het convenant Samen Inburgeren in Groningen ondertekend. En dat is waar ik meest in geloof: stevig samenwerken en uitgaan van talenten en competenties van de vergunninghouder. Zicht op die talenten krijgen we met behulp van assessments, die we in een vroeg stadium afnemen. Op basis van de uitkomsten maken we samen met de vergunninghouder een plan waarin we verschillende onderwerpen die belangrijk zijn voor de inburgering gelijk laten lopen: de koppeling van onderwijs, het opdoen van werkervaring en het stimuleren van ondernemerschap.

Ook in het Stedennetwerk G32 merk ik dat deze parallelle trajecten door steeds meer steden omarmd worden. We zijn ervan doordrongen dat we alleen dan een kans maken op zelfredzame vergunninghouders, als ze duurzaam deelnemen aan de Nederlandse samenleving. We vinden dat taal en inburgeren flexibel inpasbaar moeten zijn in de parallelle trajecten en afgestemd op de achtergrond en mogelijkheden van de vergunninghouder. Gemeenten hebben daar zicht op en willen maatwerk leveren. Regelgeving, beleid en uitvoering moeten op elkaar aansluiten en ruimte laten voor die flexibiliteit. Als convenantpartners proberen we dit in gezamenlijkheid én ieder via onze eigen kanalen onder de aandacht te brengen van de verschillende ministeries.”

Onder het motto: Inburgeren? In Groningen doen we het samen! sloegen het Alfa-College, Noorderpoort, Hanzehogeschool en de gemeente Groningen de handen ineen. Op 3 maart 2017 ondertekenden de vier partijen een convenant waarin zij inburgering, educatie en integratie centraal stellen.

Doel van deze samenwerking is meer regie op het complexe vraagstuk van integratie en participatie, waarbij de talenten en competenties van de vergunninghouder centraal staan. Maatwerk dus!

Ondertekening Onderwijsconvenant 3 maart 2017

Parallele trajecten

Vrijwilligerswerk als parallel traject

linko50

Link 050 is een plek waar kennis, ideeën en samenwerkingsverbanden rond vrijwilligerswerk en bewonersinitiatieven samenkomen. Link 050 bemiddelt middels de vrijwilligersvacaturebank tussen vrijwilligers en organisaties. Sinds enige tijd is er een spreekuur speciaal voor nieuwkomers.

Locatiemanager Rein de Vries interviewde de Eritrese Tirhas Abraham. Zij is vrijwilliger bij Link 050 en draait het spreekuur voor nieuwkomers.

"Het spreekuur is erg belangrijk voor mensen die net in Nederland zijn. Het is zaak dat zij zo snel mogelijk ergens aan de slag gaan om de taal te leren. Ook helpt dat bij de integratie: zij leren de cultuur kennen én zij leren samenwerken".

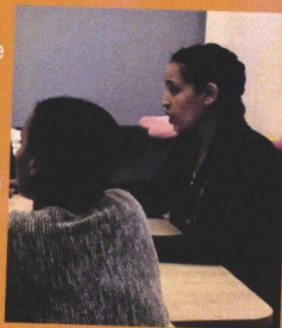
"Mij helpt het enorm om hier vrijwilligerswerk te doen. Ik ben vooruitgegaan met mijn taal en ik heb nieuwe mensen leren kennen en heb zo mijn netwerk uitgebouwd".

Tirhas heeft samen met haar collega's de spreekuren opgezet en ingericht.

"In het gesprek met de bezoeker van het spreekuur proberen we te achterhalen wat hij leuk vindt en welke richting hij op wil. Taal is soms het probleem en daarom is het handig dat we verschillende talen kunnen spreken, zoals Arabisch, Tigrinya en Engels."

"We zoeken een geschikte plek, maken een afspraak met de organisatie en de bezoeker van het spreekuur. De weken

Tirhas wil graag door. Zij is nu twee jaar en vier maanden in Nederland. "Ik heb het hier met dit werk erg naar mijn zin. Dus ik wil graag blijven. Maar ik moet even kijken of dat lukt. Want als alles goed gaat, begin ik in februari met de opleiding Social Work aan de Hanzehogeschool."

Werk als parallel traject voor analfabeten

Het project "Analfabeten naar zelfredzaamheid en duurzame participatie" is een eerste uitwerking van een parallel traject, zoals omschreven in het convenant. De taallessen worden naar de werkvloer gehaald waardoor analfabete vergunninghouders op een praktische manier kunnen inburgeren. We leveren zo maatwerk aan een groep vergunninghouders die anders hun inburgeringsexamen niet kunnen halen. WerkPro, het Alfa-College en het Noorderpoort bundelen de krachten met de gemeente Groningen om deze groep vergunninghouders perspectief te bieden op een duurzame integratie in de Groningse samenleving.

"Nieuwkomers geven zelf aan dat zij behoefte hebben aan Nederlands op de werkvloer tijdens de inburgering of vervolgopleiding. In 2015 zijn we hier in Friesland mee begonnen in samenwerking met een ROC. De school heeft een ruimte bij ons in huis en de combinatie praktijk en theorie werkt hier goed! We zien uit naar de samenwerking om met maatwerk deze groep verder te brengen."

Claudia ter Veen, manager Werktools WerkPro

Werkgroep: Corine Rockers, Claudia ter Veen, Astrid Hendriks en Wilma Smit

"Door werken en leren te combineren wordt de kans vergroot op een succesvol traject richting werk en/of opleiding"

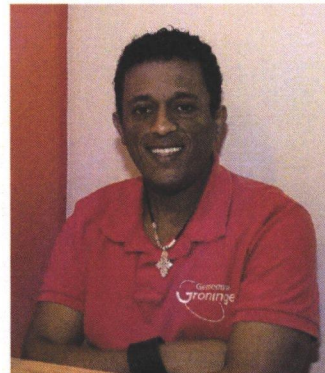
Wilma Smit, team- en accountmanager, School voor Entree en Educatie, Noorderpoort

"Het traject wordt afgestemd op het taalniveau en de talenten van de deelnemers en is vooral gericht op duurzame participatie. We werken aan basiscompetenties zoals zelfredzaamheid, werknemerschap en taal & rekenen. Het traject is vooral gericht op het dagelijks functioneren."

Corine Rockers, projectleider Educatie & Inburgering Alfa-College

Taalstage als parallel traject

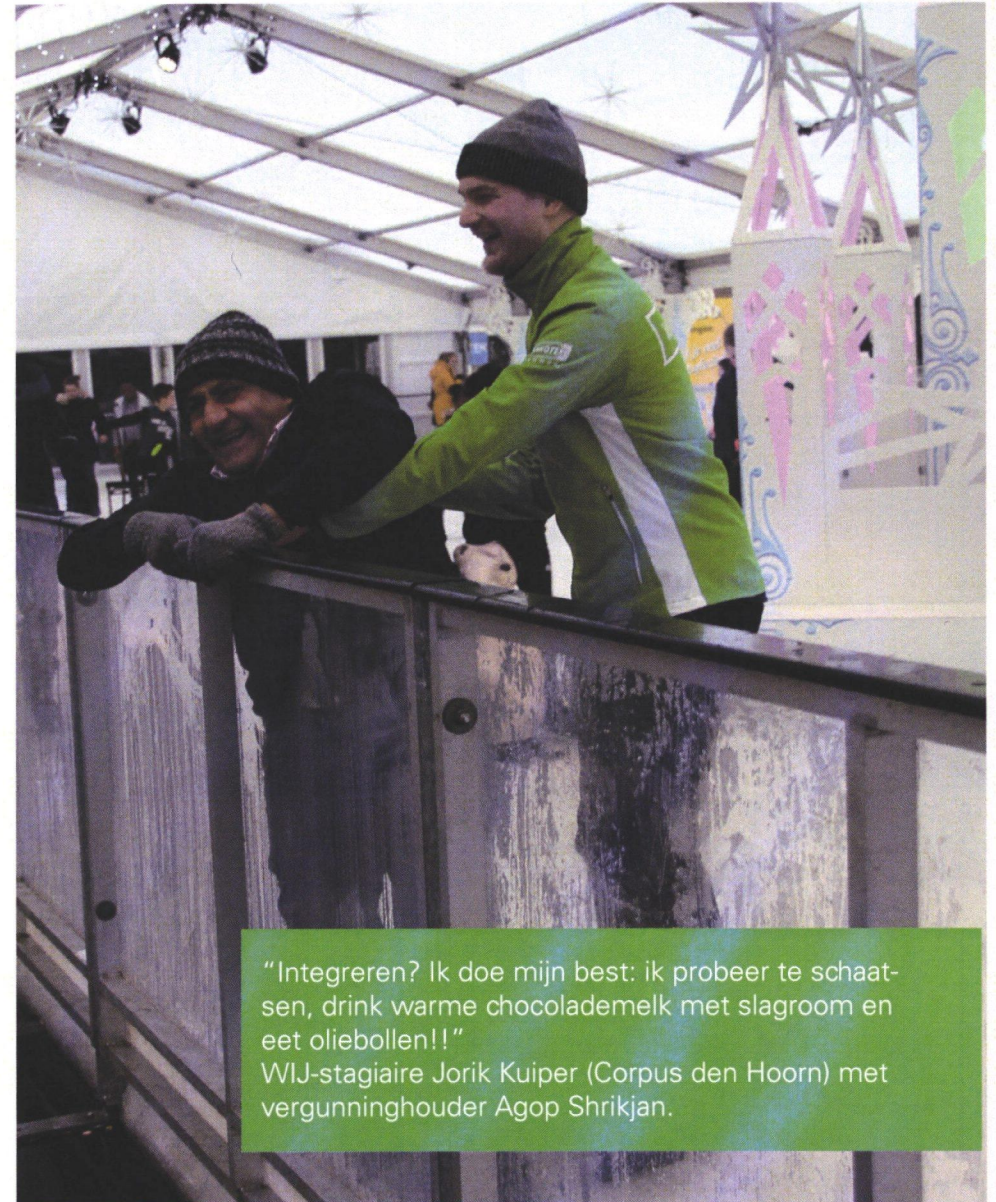

Metkelawi Teclom
De Eritrese Metkelawi Teclom loopt taalstage bij de afdeling Facilitaire Zaken van de gemeente Groningen.

'De taalstage en het contact met Groningers is voor mij heel waardevol. Ik leer de Nederlandse taal nu veel sneller'.
Bushra Othman –taalstagiaire WIJ Corpus den Hoorn

De kennismaking van de vergunninghouder met het sociale wijkteam is onderdeel van de maatschappelijke begeleiding. De vergunninghouder kan net als iedere inwoner van Groningen bij het WIJ-team terecht voor hulp en zorgvragen. De gezondheidszorg in Nederland verschilt van het zorgstelsel in het land van herkomst. Om verschillen te overbruggen is in de Korrewegwijk de pilot De Wijk als Huis gestart. Ook is inmiddels stadsbreed een begin gemaakt met De Aanpak Eritreeërs.

WIJ GRONINGEN

"Integreren? Ik doe mijn best: ik probeer te schaatsen, drink warme chocolademelk met slagroom en eet oliebolletjes!!"
WIJ-stagiaire Jorik Kuiper (Corpus den Hoorn) met vergunninghouder Agop Shrikjan.

Hoe nu verder?

In het voorgaande hebben we teruggekeken op de afgelopen twee jaar. In 2018 gaan we met het programma VAS door om datgene wat in werking is gezet verder vorm te geven en te borgen in de organisatie. Dit doen we onder andere door het coördinatiepunt verder in te richten. Iedereen die in 2018 instroomt krijgt een traject op maat aangeboden. De groep die in 2016 en 2017 is ingestroomd, voor zover niet in de pilot opgenomen, wordt gescreend om de actuele situatie in beeld te brengen. Daar waar nog geen sprake is van dienstverlening wordt deze alsnog aangeboden.

We zijn nauw betrokken bij de uitwerking van het regeerakkoord, door deel te nemen aan diverse bestuurlijke en ambtelijke werkgroepen van de VNG en G32. De minister heeft in december 2017 toegezegd in de zomer 2018 te komen met een plan. Deze voorbereiding en uitwerking betrekken we bij het vervolg.

In het verlengde hiervan wordt ook de regionale samenwerking (regietafel) geëvalueerd en wordt daaraan een passend vervolg aangegeven.

Eveneens blijft er aandacht voor de herindeling met de gemeente Ten Boer en de ontwikkelingen rondom de opvang voor uitgeprocedeerde asielzoekers, die in Groningen worden opgevangen in de Bed, Bad, Brood voorziening.

Bed Bad Brood

In de gemeente Groningen verblijven ruim 300 mensen in de bed-bad-brood-opvang. Het gaat om mensen die geen gebruik meer mogen maken van een opvangvoorziening van het Rijk, zoals een asielzoekerscentrum. De gemeente biedt deze opvang, omdat zij het niet acceptabel vindt dat mensen op straat slapen. De mensen verblijven nu in het voormalige Formule 1 hotel, in een slaapboot en op een aantal andere plekken.

Voorwaarde voor verblijf is dat mensen meewerken aan de zoektocht naar een duurzame oplossing. Stichting Inlia begeleidt hen hierbij. De oplossing kan zijn: terugkeer naar het land van herkomst of het alsnog verkrijgen van een verblijfsvergunning.

Ondanks dat de gemeente van mening is dat deze opvang een taak is van het Rijk, heeft de gemeente in 2017 de kosten voorgeschoten. Reden is het uitblijven van een akkoord hierover met het Rijk en de onderhandelingen over een nieuw kabinet.

Het nieuwe regeerakkoord biedt positieve aanknopingspunten om opnieuw over de opvang van dakloze vreemdelingen in gesprek te gaan. Het nieuwe kabinet onderkent de problematiek en erkent zijn verantwoordelijkheid in dit vraagstuk.

Ten Boer

Aangezien per 1 januari 2019 Ten Boer en Groningen opgaan in een nieuwe gemeente wordt het overgangsjaar 2018 benut om het beleidsdossier vergunninghouders van de gemeente Ten Boer en de gemeente Groningen samen te voegen.

Het afgelopen jaar zijn er al op verschillende onderdelen afspraken gemaakt. Zo hebben Groningen en Ten Boer afgesproken om gezamenlijk

de huisvestingstaakstelling die sinds 2016 bestaat, op te lossen. Daarnaast kunnen vergunninghouders uit de gemeente Ten Boer deelnemen aan het traject participatieverklaring van de gemeente Groningen.

Meer informatie: vluchtelingen@groningen.nl